

Program wychowawczo – profilaktyczny
Szkoły Podstawowej nr 29 im. T. Kościuszki w Rzeszowie
Rok szkolny 2023/2024

Podstawa prawna:

1. Ustawa z 14.12.2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.)
2. Ustawa z 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2021 r. poz. 1915 ze zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18.08.2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9.08.2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14.02.2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31.02.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604)
7. Ustawa z 26.01.1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. 2021 r. poz. 1762 ze zm.)
8. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka Powszechna z 1948 r.

9. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20.11.1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526)
10. Ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.)
11. Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.)
12. Ustawa z 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 276)
13. Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
14. Ustawa z 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 ze zm.)
15. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
16. Wytyczne MEN, MZ i GIS dla szkół podstawowych, zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną COVID- 19 (źródło: <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/wytyczne-sanitarne-dla-szkol-przedszkoli-i-placowek--aktualizacja>)
17. Kierunki nadzoru właściwego kuratora oświaty w roku szkolnym 2022/2023
18. Statut szkoły

I. Diagnoza potrzeb w zakresie wychowania i profilaktyki

Program wychowawczo – profilaktyczny został opracowany na podstawie planu pracy szkoły. Dokonano diagnozy potrzeb i oczekiwań uczniów, rodziców i nauczycieli. Na diagnozę składają się wyniki i wnioski z realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego z poprzedniego roku szkolnego, wyniki i wnioski z realizacji planu nadzoru pedagogicznego w szkole, wnioski z zajęć pozalekcyjnych, wycieczek, uroczystości i wywiadówek.

II. Działania w zakresie wychowania i profilaktyki

Główne cele działań wychowawczo – profilaktycznych	Realizacja celów: (przewidywana wiedza, zachowania, przekonania, umiejętności uczniów). Po realizacji programu, uczeń:
Rozwijanie umiejętności myślenia przyczynowo - skutkowego w procesie uczenia się i w podejmowaniu decyzji. Rozwijanie umiejętności organizowania uczenia się i efektywnego spędzania wolnego czasu.	<ol style="list-style-type: none">1. Zauważa wpływ własnych decyzji na wyniki w nauce.2. Analizuje skutki własnych działań i decyzji.3. Potrafi myśleć krytycznie i podejmuje decyzje w procesie uczenia się.4. Docenia wartość czasu wolnego i umie ten czas właściwie spędzać.5. Zna różne drogi zdobywania wiedzy, korzysta z nich wg potrzeb.6. Rozumie skutki wagarów, docenia rzetelność i sumienność w zdobywaniu wiedzy.7. Zdobywa kolejne umiejętności ku samodzielności.8. Radzi sobie z sukcesem i porażką.9. Jest świadomy korzyści wynikających ze zdobywania wiedzy.10. Zna pojęcia własności intelektualnej.11. Rozumie pojęcie higieny pracy, stosuje jej zasady.12. Jest świadomy prawnych konsekwencji niewłaściwego postępowania i stwarzania sytuacji niebezpiecznych dla zdrowia i życia innych osób.13. Zdaje sobie sprawę z zagrożeń wynikających z niewłaściwego korzystania ze środków masowego przekazu, w tym przede wszystkim z Internetu (m.in. portali społecznościowych, aplikacji, gier promujących przemoc i agresję, treści pornograficznych).

<p>Poznawanie i szanowanie praw człowieka, dziecka, ucznia, obywatela.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zna podstawowe dokumenty dotyczące praw człowieka. 2. Rozumie wartość praw człowieka w kontekście historii naszego narodu oraz innych ludzi. 3. Zna prawa i obowiązki ucznia, człowieka, obywatela. 4. Zna i rozumie wartość patriotyzmu, tradycji, kultury, języka dla siebie i wszystkich Polaków. 5. Bierze udział w świętach i rocznicach ważnych dla naszego narodu. 6. Wie, co to jest prawo i zna skutki jego łamania (przestrzega przepisów, regulaminów, zasad). 7. Rozumie wpływ jednostki na społeczeństwo. 8. Zdobywa wiedzę na temat demokracji. 9. Zna wyjątkowych Polaków, ich osiągnięcia i wpływ na historię lub cywilizację. 10. Buduje swój system wartości na osiągnięciach wielkich ludzi. Szuka wzorców i autorytetów. Ma pozytywny obraz siebie. 11. Wykazuje postawę akceptacji, tolerancji i szacunku wobec osób innych narodowości, wyznań i kręgu kulturowego.
<p>Świadome i celowe korzystanie z Internetu oraz innych mediów.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jest świadomy korzyści i zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu. 2. Zna i rozumie pojęcie cyberprzemocy i wie, gdzie szukać pomocy w przypadku zauważenia takiego zjawiska. 3. Ma świadomość skutków prawnych wynikających z przemocy w sieci. 4. Wie, czym jest manipulacja w mediach. 5. Rozumie mechanizmy wykorzystywane w reklamach. 6. Rozróżnia własną prywatność od świata wirtualnego. 7. Odpowiedzialnie korzysta z aplikacji, programów, komunikatorów. 8. Zna zasady korzystania z wiadomości w sieci (bezpieczeństwo, wiarygodność wiedzy, prawa autorskie) 9. Wie, kiedy można, a kiedy nie można korzystać z Internetu oraz innych mediów. 10. Zna zasady higieny pracy przy komputerze. 11. Zdaje sobie sprawę ze zdrowotnych i społecznych konsekwencji nadmiernego korzystania z Internetu.

Rozumienie pojęcia kultury osobistej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zna podstawowe zasady komunikacji międzyludzkiej (w tym dbałość o kulturę języka). 2. Umie właściwie się zachować w codziennych sytuacjach (m.in. używanie zwrotów grzecznościowych) 3. Wie, jak należy się zachować w środkach komunikacji publicznej, w miejscach użytku społecznego, instytucjach kultury, itp. 4. Umie witać się i żegnać z różnymi osobami w różnym wieku (np. jak się zwracać do różnych osób) 5. Wie, w jakich miejscach należy wyłączyć lub wyciszyć telefon. 6. Rozumie, że strój jest wyrazem szacunku wobec innych. 7. Umie właściwie zachować się przy stole. 8. Rozumie, że higiena osobista jest też elementem kultury osobistej. 9. Szanuje każdego człowieka bez względu na jego wiek, płeć, kolor skóry, religię. 12. Ma świadomość, że kultura osobista obowiązuje wszystkich, wszędzie i zawsze.
Rozumienie szkodliwości uzależnień.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozumie pojęcie uzależnienia. Unika zachowań ryzykownych. 2. Posiada wiedzę na temat różnych rodzajów uzależnień, w tym m.in. od behawioralnych, substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków, tytoniu). 3. Bierze udział w różnych formach oddziaływań profilaktycznych związanych z uzależnieniami, organizowanych na terenie szkoły. 4. Ma świadomość szkodliwości różnych substancji psychoaktywnych. 5. Rozumie, że asertywność jest siłą, a nie słabością. 6. Zdobywa wiedzę na temat uzależnień. 7. Dokonuje właściwych wyborów opartych na wiedzy. 8. Wie, jak i gdzie szukać pomocy w trudnych dla niej/niego sytuacjach. 9. Potrafi gromadzić argumenty do dyskusji, umie racjonalnie bronić własnego zdania czy stanowiska w dyskusji na temat uzależnień. 10. Ma świadomość wpływu alkoholu, narkotyków czy tytoniu na zdrowie i sprawność człowieka. 11. Rozumie wpływ spożywania napojów energetycznych na młody organizm.

Rozumienie rodziny jako wartości.	<ol style="list-style-type: none">1. Rozumie rodzinę jako cenna wartość dla każdego człowieka.2. Rozumie rolę rodziny w środowisku lokalnym.3. Wie, czym są więzi rodzinne.4. Ceni tradycje rodzinne, związane są z tym rytuały i święta.5. Rozumie, czym są prawa dziecka w rodzinie.6. Jest świadomy, że każdy członek rodziny (również dziecko) ma swoje obowiązki.7. Wie, jakie wsparcie może otrzymać w rodzinie.8. Rozumie i ceni wartości wynikające z relacji w rodzinie (w tym również w przypadku rodziny wielopokoleniowej).9. Rozumie, że w każdej rodzinie zdarzają się sytuacje trudne (choroba, zmęczenie, rozłąka)10. Rozumie pojęcie <i>empatia</i>.
Dbałość o przyrodę.	<ol style="list-style-type: none">1. Rozumie, że człowiek jest częścią przyrody.2. Wie, jak dbać o środowisko naturalne.3. Wie, jak należy segregować odpady.4. Rozumie, czym jest ekologia.5. Rozumie szkodliwość nieodpowiedzialnych zachowań człowieka (śmiecenie, rozpalanie ognisk, wypalanie traw).6. Szanuje zwierzęta, rozumie ich inne potrzeby niż potrzeby człowieka.7. Unika korzystania z opakowań z tworzyw sztucznych.8. Bierze aktywny udział w akcjach związanych z ekologią.9. Rozumie konieczność oszczędzania wody i żywności.10. Zna i szanuje przyrodę w swoim środowisku i regionie.

<p>Rozumienie zjawisk i problemów otaczającego świata (w tym takie zjawiska jak pandemia, terroryzm, wojna,).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozumie pojęcia zgody i tolerancji w życiu społecznym. 2. Rozpoznaje przemoc, terroryzm czy agresję. 3. Zna międzynarodowe instytucje, które dbają o pokój na świecie. 4. Bierze udział w wydarzeniach związanych z prawami człowieka, wolnością, tolerancją. 5. Przyjmuje właściwą postawę wobec osób niepełnosprawnych, chorych, starszych. 6. Jest świadomy największych problemów społecznych na świecie takich jak głód, epidemia, wojna. 7. Ma świadomość, że jego zainteresowania i uzdolnienia mogą decydować o jego decyzjach zawodowych. 8. Ma świadomość wartości pracy człowieka i roli w społeczeństwie. 9. Zna charakter własnego miasta czy regionu. Zna ich historię i walory turystyczne. 10. Udziela się społecznie, bierze udział w akcjach charytatywnych.
<p>Dbłość o zdrowie i bezpieczeństwo własne oraz innych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zna podstawowe zasady pierwszej pomocy przedmedycznej. 2. Wie, czemu służy numer ratunkowy 112. 3. Radzi sobie ze stresem. 4. Wie, na kogo może liczyć w trudnych sytuacjach. Jest świadomy tego, że nie ma sytuacji bez wyjścia. 5. Prowadzi aktywny tryb życia. 6. Dbą o zdrowie, kondycję i estetykę. 7. Posiada wiedzę na temat zdrowego odżywiania. 8. Rozumie potrzebę aktywnego odpoczynku. 9. Stosuje nawyki higieny osobistej. 10. Jest świadomy konsekwencji prawnych związanych z podejmowaniem działań niezgodnych z prawem.

<p>Integracja w klasie i w szkole. Rozumienie wartości pracy zespołowej.</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Rozumie wartość pracy zespołowej. Współpracuje w zespole.2. Rozpoznaje własne potrzeby i rozumie potrzeby innych.3. Unika konfliktów i jest otwarty na rozwiązywanie problemów w grupie.4. Poznaje zasady negocjacji i mediacji.5. Wie, jak zawierać kompromisy.6. Zauważa mobbing w grupie rówieśniczej.7. Bierze udział w różnych wydarzeniach klasowych i szkolnych.8. Docenia wartość przyjaźni.9. Rozumie potrzebę pomocy koleżankom i kolegom.10. Szanuje poglądy innych.
--	---

III. Uwagi do realizacji programu:

1. Konstrukcja programu wychowawczo – profilaktycznego powinna być poprzedzona diagnozą potrzeb wychowawczych w szkole.
2. W diagnozie biorą udział wszyscy nauczyciele, rodzice i uczniowie (ze względu na różne grupy wiekowe uczniów, można dokonać diagnozy wybiórczo).
3. W planowaniu pracy z uczniami należy brać pod uwagę zalecenia wynikające z realizacji planu nadzoru dyrektora w poprzednim roku szkolnym.
4. Podstawą sukcesów wychowawczych jest znajomość uczniów, ich problemów i oczekiwań.
5. Nauczyciele powinni na bieżąco diagnozować potrzeby uczniów, a gdy jest potrzeba, na bieżąco go modyfikować.
6. Program wychowawczo - profilaktyczny jest realizowany we wszystkich zajęciach i działaniach w szkole.
7. Program wychowawczo - profilaktyczny współtworzy się i współrealizuje przy współpracy z rodzicami.
8. W celu osiągnięcia celów zawartych w programie wychowawczo – profilaktycznym, zarówno nauczyciele jak i rodzice, powinni współpracować ze specjalistami (lekarze, prawnicy, psychologowie).
9. Program wychowawczo – profilaktyczny realizują wszyscy nauczyciele.
10. Treści zawarte w programie są przekazywane na wszystkich zajęciach organizowanych w szkole (w tym uroczystości, wycieczki, biwaki, akcje charytatywne).
11. Program wychowawczo – profilaktyczny należy dostosować do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
12. Realizacja programu powinna pozwolić uczniom na rozumienie siebie i otaczającego świata. Powinna łagodzić napięcia i stresy, odpowiadać na nurtujące młodych ludzi pytania.
13. Formy pracy z uczniami pozwalają budowanie więzi ze szkołą, jego tradycjami i wartościami.

14. Po zakończeniu roku szkolnego należy zebrać wyniki i wnioski z realizacji programu, które są podstawą pisania programu w następnym roku szkolnym.

IV. Sposób realizacji programu:

1. Treści programu są realizowane przez łączenie treści z podstawy programowej oraz z uwzględnieniem szkolnego zestawu programów nauczania.
2. Przy planowaniu zajęć nauczyciele biorą pod uwagę zalecenia zawarte w opiniach i orzeczeniach.
3. Ważnym aspektem realizacji programu jest wykorzystanie bazy lokalowej i materiałowej szkoły.
4. Program jest realizowany zarówno na lekcjach, jak i poza nimi.
5. Przy pracy należy wykorzystać zainteresowania uczniów.
6. W celu realizacji programu, nauczyciele współpracują z rodzicami i środowiskiem lokalnym.
7. Przy pracy z uczniem wskazane są metody aktywizujące.
8. Przy realizacji programu należy uwzględnić nowe technologie.
9. Metody i formy pracy wybiera nauczyciel. Dostosowuje je indywidualnie do potrzeb i możliwości każdej klasy.
10. Przy realizacji programu należy pamiętać o indywidualnym podejściu do każdego ucznia.
11. Przy realizacji programu nauczyciele biorą pod uwagę indywidualną sytuację ucznia, jego problemy rodzinne lub zdrowotne, sytuację bytową.
12. Przy planowaniu pracy nauczyciele dostosowują program do potrzeb i możliwości uczniów.
13. Przy realizacji programu nauczyciele dbają o aktywność uczniów zarówno w szkole jak i poza nią. Uczniowie biorą udział w regionalnych uroczystościach, akcjach charytatywnych, zbiórkach dla potrzebujących, rocznicach.

14. Inne formy realizacji charakterystyczne dla specyfiki szkoły.

V. Zakres wspomagania rodziców

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
Komunikacja szkoła - rodzice.	<ol style="list-style-type: none">1. Dopracowanie zasad komunikacji (uwzględnienie ewentualnego nauczania zdalnego).2. Ustalenie zasad współpracy z rodzicami uczniów z Ukrainy.3. Dopasowanie terminów i formy spotkań z rodzicami.4. Zapoznanie rodziców z prawem wewnętrznym w szkole.5. Przekazanie rodzicom obowiązujących regulaminów.6. Przekazywanie rodzicom informacji na temat innych instytucji wspierających pracę szkoły, pomoc w organizowaniu potrzebnych dokumentów, udzielanie porad i wskazówek.
Wspieranie rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	<ol style="list-style-type: none">1. Wskazywanie możliwości pomocy dziecku, organizacja spotkań z pedagogiem, logopedą, psychologiem, i innymi specjalistami.2. Pomoc przy kontaktach rodziców z instytucjami wspierającymi pracę szkoły.3. Pomoc w wyborze zajęć pozalekcyjnych, organizacji zajęć w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły.4. Udzielanie rad, wskazówek, spostrzeżeń oraz wymiana informacji na temat funkcjonowania ucznia i udzielania mu pomocy.
Pomoc w zakresie wychowania (w tym pomoc zdrowotna i materialna).	<ol style="list-style-type: none">1. Współpraca w zakresie ustalenia podstawowych potrzeb dziecka.2. Wskazywanie możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej lub materialnej.3. Pomoc w rozpoznaniu uzdolnień i pasji dziecka.

Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania dziecka.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja spotkań indywidualnych rodziców ze specjalistami (pedagog, psycholog). 2. Organizacja szkoleń, wykładów, warsztatów. 3. Proponowanie ciekawych artykułów, książek, programów. 4. Zapraszanie rodziców na uroczystości szkolne.

VI. Zakres wspomagania nauczycieli

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
Realizacja działań wychowawczo – profilaktycznych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja współpracy nauczycieli. 2. Wsparcie metodyczne. 3. Rozbudowanie bazy szkoły po wcześniejszej konsultacji z nauczycielami. 4. Zespołowe rozwiązywanie problemów wychowawczych 5. Rozbudowanie współpracy ze środowiskiem lokalnym.

Komunikacja nauczyciel – rodzice; nauczyciel - uczniowie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dopracowanie kanałów komunikacyjnych 2. Niwelowanie bariery językowej przy współpracy z rodzicami uczniów z Ukrainy (wsparcie tłumaczy). 3. Dopasowanie terminów i formy spotkań z rodzicami do organizacji pracy w szkole i potrzeb rodziców. 4. Przekazanie niezbędnych materiałów do zapoznania rodziców z prawem wewnętrznym w szkole.
Pomoc nauczycielom wspierającym rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przekazywanie informacji dotyczących dostępności do specjalistów takich jak pedagog, logopeda, psycholog. 2. Organizacja współpracy z instytucjami wspierającymi pracę szkoły. 3. Pomoc w organizacji zajęć pozalekcyjnych. 4. Dzielenie się wiedzą, udzielanie rad, wskazówek oraz wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.
Pomoc przy organizacji pomocy zdrowotnej i materialnej rodzicom.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie diagnozowania podstawowych potrzeb dziecka. 2. Wskazywanie możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej lub materialnej.
Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania i profilaktyki przy pracy z uczniem.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja spotkań, szkoleń, warsztatów, studiów podyplomowych. 2. Doposażenie biblioteki. 3. Zwiększenie dostępności do nowych technologii.

DYREKTOR
Szkoly Podstawowej Nr 29
im. Tadeusza Kosciuszki w Rzeszowie

mgr Jerzy Wójcik